

เอกสารประเด็นช่องว่าง (Gap/Issue paper)

ฉบับเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙

FAO FLEGT PROGRAMME

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

SWEDEN

UKaid
from the British people

ECC๐๐๕ เอกสารแนบ ๘ เอกสารช่องว่าง/ประเด็นปัญหา

สารบัญ

๑.	ไม่นำเข้า ไม้ที่นำเข้ามาในประเทศไทยจำเป็นต้องแนบเอกสารที่แสดงให้เห็นถึงความถูกต้องตาม) (กฎหมาย.....	๒
๒.	กลไกการตรวจพิสูจน์เพื่อให้แน่ใจถึงการปฏิบัติตามนิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้.....	๔
๓.	การตรวจสอบไม้ไม่หวงห้าม บนที่ดินเอกชน (เช่น ยางพารา)	๖
๔.	การจัดการสิ่งแวลดล้อม ควรมีบทบัญญัติเรื่องการจัดการสิ่งแวลดล้อม).....	๗
๕.	การเข้าถึงที่ดินรวมถึง การกล่าวถึงป่าชุมชน ตามที่ร้องขอ) สิทธิการตัดโค่นไม้ที่ปลูกไว้ในที่ดินรัฐ/ (จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย.....	๑๐
๖.	การตัดโค่นไม้หวงห้ามบนที่ดินเอกชน	๑๔
๗.	การส่งออกไม้ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์	๑๖
๘.	อัตราศุลกากร การส่งออก ไม้ซุงและ ไม้แปรรูป	๑๘
๙.	พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ.๒๕๓๕ (กระบวนการผลิตไม้ที่มีแหล่งที่มาจากสวนป่าอื่น ที่ไม่มี ใบอนุญาต(.....	๒๐

เอกสารช่องว่าง/ประเด็นปัญหา

กลุ่ม ก: ช่องว่าง/ประเด็นปัญหาที่จำเป็นของ FLEGT ที่อาจเกิดขึ้นได้

๑. ไม้นำเข้า (ไม้ที่นำเข้ามาในประเทศไทยจำเป็นต้องแนบเอกสารที่แสดงให้เห็นถึงความถูกต้องตามกฎหมาย)

๑.๑. ประเภทหัวข้อ

สิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาการนำ TLAS ไปปฏิบัติ (ดูตาราง LD ในผู้ประกอบการ ๔ C๒.๑)

๑.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

ผู้ประกอบการนำเข้าไม้มาในประเทศไทย ถูกกำหนดให้ต้องมีเอกสาร CO (ใบรับรองถิ่นกำเนิด) อย่างไรก็ตาม (๑) ประเทศส่วนใหญ่ได้รับการยกเว้นจากความต้องการเอกสารพื้นฐานนี้^๑ และ (๒) ไม่ว่าอย่างไรก็ตามการเอกสาร CO ไม่ได้รับการพิจารณาว่ามีความเข้มงวดเพียงพอที่จะแน่ใจว่าไม้ถูกกฎหมายในประเทศที่ตัดโค่น เพราะระดับความเข้มงวดในการรับประกันเป็นความคาดหวังของ EU ต่อ TLAS ของไทย การรับประกันนี้คือความคาดหวังสำหรับ TLAS^๒

ขั้นตอนแรกที่เป็นไปได้ ตัวแทนภาครัฐชี้แนวทางในการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙ ว่าพวกเขาได้เสนอให้ยกเลิกข้อยกเว้นเรื่อง CO สำหรับประเทศที่ได้รับการยกเว้นนั้น โดยไม่มีข้อมูลใดเกี่ยวกับความคืบหน้าของการร้องขอนี้ได้รับทราบ และไม่มีการปฏิรูปกฎหมายใดที่ได้รับทราบว่าอยู่ในระหว่างดำเนินการ

๑.๓ ทางเลือก/ความเห็น

ทางเลือกที่ ๑ แก้ไขข้อ ๔ โดยยกเลิกข้อยกเว้นจากข้อกำหนดเรื่อง CO ทางเลือกที่ ๒ แก้ไขบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ประกอบการ (ที่จดทะเบียน) จัดเก็บเอกสารยืนยันการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้จัดหาไม้สำหรับไม้ที่นำเข้าทั้งหมด ซึ่งตั้งอยู่บนการทำ Due diligence (ตามต้นแบบของอินโดนีเซีย)

ภาคเอกชน

ตามที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตอบรับมาในการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙ ภาคเอกชน (มีตัวแทน ๑ คนที่เข้าร่วม) ชี้ว่าสนับสนุนทางเลือกที่ ๒ ในเรื่องขั้นตอนการทำ due diligence ซึ่งเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการแสดงให้เห็นถึงความถูกต้องตามกฎหมายของไม้นำเข้า

ภาครัฐ

ตัวแทนภาครัฐเห็นด้วยกับความจำเป็นที่จะมีเอกสาร “สนับสนุน” อื่นๆ ประกอบกับ CO พวกเขาอ้างถึงการกำหนดหนังสือยืนยันที่กำหนดประเภทของไม้ในส่วนป่าที่เป็นถิ่นกำเนิด รวมถึงเอกสารการตัดโค่นไม้และการนำเคลื่อนที่ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับ

¹ ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงพาณิชย์ (ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522) ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 92) พ.ศ. 2535 (ข้อ 3 และ 4) และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การนำไม้และไม้แปรรูปรวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ เข้ามาในราชอาณาจักรตามแนวชายแดนจังหวัดตากและจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ.2548 (ข้อ 4.1) COs เป็นข้อกำหนดสำหรับไม้ที่นำเข้ามาจากประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยเท่านั้น

² ดูตัวอย่างใน ‘ASEAN Trade, Customs and Timber Legality Scoping Study’, EU FLEGT Facility and EFI, April 2014, p.45.

การยืนยันโดยรัฐบาลของประเทศที่เป็นแหล่งที่มา พวกเขาชี้ให้เห็นว่าพวกเขาต้องการให้สามารถยืนยันสวนป่าที่เป็นแหล่งกำเนิด ตัวแทนภาครัฐชี้ให้เห็นว่าพวกเขาเห็นด้วยทางเลือกที่ ๔ ในเรื่องการยอมรับระบบออกใบอนุญาตระดับชาติ และพวกเขาพิจารณาทางเลือกที่ ๒ ในเรื่องคำยืนยันการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้จัดหาไม้ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานการทำ due diligence (ข้อกังวลของพวกเขาคือแนวทางเลือกนี้ อาจกำหนดภาระหน้าที่ให้แก่ภาคเอกชน)

ภาคประชาสังคม

ตัวแทนภาคประชาสังคมชี้ให้เห็นว่าเห็นด้วยกับทางเลือกที่ ๒ ในเรื่องคำยืนยันการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้จัดหาไม้ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานการทำ due diligence

ตารางที่ ๑.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องไม้นำเข้า

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
๑. แก้ไข ข้อ ๔ โดยนำข้อยกเว้นออกจากข้อกำหนดเรื่อง CO	ข้อดี: น่าจะช่วยให้ทั้งผู้ประกอบการไทย (และผู้ส่งออกต่างชาติ) จัดทำระบบเอกสารการนำเข้าที่มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น	ภาครัฐ: เห็นด้วยกับการแก้ไข ข้อ ๔.๑ คือการนำเอาข้อยกเว้นออก (แต่ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงเรื่องการนำเข้าเพื่อใช้ส่วนตัวหรือเพื่อทำการศึกษา)
๒. แก้ไข บทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ประกอบการ (ที่จดทะเบียน) จัดเก็บเอกสารคำยืนยันการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้จัดหาไม้สำหรับไม้ที่นำเข้าทั้งหมด ซึ่งตั้งอยู่บนการทำ Due diligence (ตามต้นแบบของอินโดนีเซีย)	ข้อดี: ลดการมีส่วนเกี่ยวข้องของภาครัฐ ข้อเสีย: หากถูกควบคุมได้ไม่ดีพอ อาจจะเป็นระบบที่อ่อนแอได้	ภาครัฐกิจ: สนับสนุนทางเลือกนี้ ภาครัฐ: ข้อเสนอขึ้นอยู่กับภายใต้การพิจารณา ตัวแทนภาครัฐบางท่านมีข้อกังวลว่าทางเลือกนี้จะเป็นการสร้างภาระหน้าที่ให้แก่ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม: สนับสนุนทางเลือกนี้

๑.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะกลาง, ๑-๒ ปี)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสนับสนุนให้ทำการศึกษาทางเลือกเพื่อที่จะพัฒนาให้มีฉันทามติในมาตรการที่เหมาะสมต่อประเทศไทย อ้างอิงถึงบันทึกจากการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๘ โดยเฉพาะความสำคัญในการศึกษาทางเลือกที่ ๒ ในเรื่องคำยืนยันการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้จัดหาไม้ ซึ่งตั้งอยู่บนการทำ Due diligence ทางเลือกนี้ได้รับการสนับสนุนจากทั้งภาคเอกชนและภาคประชาสังคม และภาครัฐเห็นด้วยให้พิจารณาทางเลือกดังกล่าวนี้

๒. กลไกการตรวจพิสูจน์เพื่อให้แน่ใจถึงการปฏิบัติตามนิยามความถูกต้องตามกฎหมายของไม้

๒.๑ ประเภทหัวข้อ

สิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาการนำ TLAS ไปปฏิบัติ (ดูตาราง LD ในผู้ประกอบการ ๑ ๒ และ ๓ C๒.๒ และ C๒.๓)

๒.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

ช่องว่างและข้อบกพร่องที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยเกี่ยวกับกลไกสำหรับการติดตามแหล่งที่มาของไม้ ตามแนวทางสำหรับการปรับปรุงระบบการตรวจพิสูจน์จึงได้รับการพิจารณา ประเด็นนี้ยังมีข้อกังวลว่ากรมป่าไม้อาจจะไม่สามารถรับมือกับความต้องการของการนำเอาระบบการตรวจพิสูจน์ไปปฏิบัติได้ ประเด็นนี้ได้ส่งผลให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางรายสำรวจหาทางเลือกอื่นสำหรับกลไกการตรวจพิสูจน์

๒.๓ ทางเลือก/ความเห็น

ทางเลือกที่ ๑ วางระเบียบการรับรองตนเอง ทางเลือกที่ ๒ การยืนยันความถูกต้องของเอกสารตามระบบ TLAS ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ภาคเอกชน

ตัวแทนภาคเอกชนสนับสนุนทางเลือกที่ ๑ และ ๒ โดยทางเลือกที่ ๑ นั้นภาคเอกชนเห็นว่าง่าย เหมาะสม และรวดเร็ว เป็นไปตามกฎหมาย

ภาครัฐ

ตัวแทนภาครัฐสนับสนุนทางเลือกที่ ๑ และ ๒

ภาคประชาสังคม

ตัวแทนภาครัฐสนับสนุนทางเลือกที่ ๑ และ ๒

ตารางที่ ๒.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องกลไกการตรวจพิสูจน์

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
๑. วางระบบการแสดงผลหลักฐานด้วยตนเอง (DDS)	ข้อดี: ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงระบบนี้ได้ไม่ว่าจะเป็นขนาดใหญ่ กลาง หรือเล็ก และไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม หากแต่ต้องทำความเข้าใจกับระบบ	ภาคเอกชน: สนับสนุนทางเลือกนี้เนื่องจากง่าย เหมาะสม และรวดเร็ว เป็นไปตามกฎหมาย ภาครัฐ: สนับสนุนทางเลือกนี้ ภาคประชาสังคม: สนับสนุนทางเลือกนี้

๒. การยืนยันความถูกต้องของเอกสารตามระบบ TLAS ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อดี: ช่วยลดภาระการดำเนินงานของกรมป่าไม้ เพิ่มความเชื่อมั่นในเอกสาร และไม่เพิ่มภาระด้านค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

ภาครัฐ: สนับสนุนทางเลือกนี้
ภาคประชาสังคม: สนับสนุนทางเลือกนี้
ภาคเอกชน: สนับสนุนทางเลือกนี้

๒.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะกลาง, ๑-๒ ปี)

ทางเลือกที่ระบุในช่วงระยะเวลาปานกลางนี้ อาจจะเป็นทั้ง (๑) ทางเลือกที่ถูกนำมาปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันของแหล่งที่มาของไม้ทุกแหล่ง หรือ (๒) ทางเลือกที่ดำเนินการตามระบบ TLAS นอกจากนี้ตัวแทนภาคประชาสังคมแนะนำว่าแนวทางที่เหมาะสมมากที่สุดที่จะก้าวไปข้างหน้า อาจต้องทำการศึกษาวงโซ่อุปทานของไม้แต่ละแหล่งที่มา (โดยคำนึงถึงระดับที่ต่างกันของผู้ประกอบการจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกันด้วย) ซึ่งมุ่งระบุถึงกลไกการตรวจพิสูจน์ที่เหมาะสม การทำการศึกษาี้ อาจเป็นแนวทางที่ดีที่สุดที่จะก้าวไปข้างหน้า อาจต้องดำเนินการโดยกิจกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายภาคส่วนร่วมด้วย

๓. การตรวจสอบไม้ไม่หวงห้าม (เช่น ยางพารา) บนที่ดินเอกชน

๓.๑ ประเภทหัวข้อ

ผลประโยชน์ของผู้ประกอบการ และ/หรือผู้มีอำนาจควบคุม เนื่องจากลดความยุ่งยากในการดำเนินงาน

๓.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ถูกออกแบบมาเพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานและยกเว้นค่าภาคหลวงของผู้ทำสวนป่าที่ขึ้นทะเบียนสวนป่า และยอมให้ผู้ประกอบการได้รับผลประโยชน์จากข้อยกเว้นเรื่องภาษี และขั้นตอนการดำเนินงานที่ทำได้ง่ายขึ้น เกี่ยวกับกระบวนการผลิตและการตัดโค่นไม้จำนวน ๕๘ ชนิดพันธุ์ที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ อย่างไรก็ตาม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคับข้องใจว่าบัญชีท้ายพระราชบัญญัติไม่รวมชนิดพันธุ์ไม้ที่สำคัญ และเป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการ ที่จะสนองตอบถึงความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

๓.๓ ทางเลือก/ความเห็น

ทางเลือกเพียงข้อเดียวเกี่ยวกับการปรับปรุงบัญชีรายชื่อไม้ให้ครอบคลุมไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ โดยทั้งภาคเอกชนและภาครัฐให้การสนับสนุนทางเลือกนี้

ตารางที่ ๓.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
ปรับปรุงบัญชีรายชื่อไม้ให้ครอบคลุมไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ ไม้ที่มีมูลค่าในการส่งออก ไม้ที่ใช้ผลิตถ่านไม้	หมายความว่า ในกรณีที่ไม้ทุกชนิดพันธุ์ที่ขึ้นบนที่ดินของเอกชนได้ถูกกำหนดว่า “มิใช่ไม้หวงห้าม” (ดูหัวข้อที่ ๗) ประเด็นนี้จะกลายเป็นประเด็นที่ใหญ่กว่าที่เป็นอยู่ ทำให้ทางเลือกนี้มีความน่าสนใจ	ภาคเอกชน: สนับสนุนทางเลือกนี้ ภาครัฐ: สนับสนุนทางเลือกนี้ ภาคประชาสังคม: สนับสนุนทางเลือกนี้

๓.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะกลาง, ๑-๒ ปี)

ที่ปรึกษาสังเกตเห็นถึงการสนับสนุนการยกเลิกบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

๔. การจัดการสิ่งแวดล้อม (ควรมีบทบัญญัติเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม)

๔.๑ ประเภทหัวข้อ

สิ่งจำเป็นที่อาจเป็นไปได้ สำหรับการพัฒนาการนำ TLAS ไปปฏิบัติ (ดูตาราง LD ในผู้ประกอบการ ๒ และ ๓ C๓.๕)

๔.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

ณ ขณะนี้ ข้อกำหนดเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการพัฒนาสวนป่าขึ้นใหม่ในประเทศไทย (ดูมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗) ใช้กับที่ป่าสงวนแห่งชาติเท่านั้น ประการแรก ข้อกำหนดนี้ กำหนดว่าการจัดตั้งสวนป่าบนที่ป่าสงวนแห่งชาติภายหลังจาก พ.ศ. ๒๕๔๘ สามารถจัดตั้งขึ้นได้บนที่ดินที่ประกาศกำหนดโดยกรมป่าไม้ให้เป็นที่ป่าเสื่อมโทรมเท่านั้นตามข้อกำหนดในระเบียบกรมป่าไม้ ซึ่งได้ประกาศกำหนดเขตป่าเสื่อมโทรมโดยประกาศกระทรวง ประการที่สอง การพัฒนาสวนป่าแห่งใหม่ในที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตั้งแต่ ๑๐๑ ไร่ขึ้นไป (ประมาณ ๑๖ เฮกเตอร์) จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนโดยเอกสารโครงการ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของเวลาเริ่มต้น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และค่าใช้จ่าย

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันไม่มีข้อกำหนดเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม (รวมถึง ข้อกำหนดด้านการประเมินที่มุ่งหมายเพื่อการกำหนดถึงการจัดการสิ่งแวดล้อม หากที่ดินนั้นเป็นที่เสื่อมโทรมหรือสถานะอื่น) ไม่ว่าจะ เป็น (๑) ที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติ) หรือ (๒) ที่ดินเอกชน การขาดกฎระเบียบในเรื่องดังกล่าวนี้ (รวมถึง ขั้นตอนการประเมินระบบนิเวศน์ และข้อกำหนดสำหรับการรักษาหรือกับสมาชิกชุมชน) ได้ถูกระงับไว้โดยที่ปรึกษาว่าเป็นช่องว่างที่สำคัญที่อาจจำเป็นต้องระบุไว้ เพื่อให้จะให้กรอบทางกฎหมายของไทยเป็นไปตามความคาดหวังของสหภาพยุโรป

๔.๓ ทางเลือก/ความเห็น

ทางเลือก ๒ ข้อ ซึ่งถูกระงับไว้สำหรับช่องว่าง/ประเด็นปัญหาในหัวข้อนี้ (ดูตาราง ๔.๑ ด้านล่าง) ที่น่าสังเกตคือ ทางเลือกที่ ๑ วางระเบียบในการร้องขอให้ผู้ประกอบการ (บนที่ดินรัฐ นอกเหนือจากป่าสงวนแห่งชาติ) ทำการประเมินผลกระทบที่สำคัญ พัฒนาแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม และรักษาหรือกับสมาชิกชุมชนก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสวนป่าแห่งใหม่^๓ กฎระเบียบอาจรวมถึงข้อกำหนดสำหรับการจัดทำรายงานประจำปี หรือการประเมินโดยกรมป่าไม้/เจ้าพนักงานท้องถิ่น และทางเลือกที่ ๒ วางระเบียบให้การร้องขอให้ผู้ประกอบการในที่ดินเอกชนประเมินผลกระทบที่สำคัญ พัฒนาแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม และรักษาหรือกับสมาชิกชุมชน ก่อนที่จะอนุญาตให้จัดตั้งสวนป่าแห่งใหม่ในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว (รวมถึง พื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลาดชัน และพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์^๔ กฎระเบียบอาจรวมถึงข้อกำหนดสำหรับการจัดทำรายงานประจำปีหรือการประเมินโดยกรมป่าไม้หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วย

ภาคเอกชน

ไม่มีข้อเสนอแนะ

³ อาจอยู่ภายใต้การกำหนดกฎเกณฑ์ที่ระบุว่า โครงการที่มีขนาดแตกต่างกันจะอยู่ภายใต้ระดับการวางแผน/กฎระเบียบ ในระดับที่ต่างกัน (เช่นเดียวกับระบบ พื้นที่น้อยกว่า 100 ไร่ และพื้นที่ 101 ไร่ขึ้นไป ที่ใช้กับพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมในที่ป่าสงวนแห่งชาติ)

⁴ อาจอยู่ภายใต้การกำหนดกฎเกณฑ์ที่ระบุว่า โครงการที่มีขนาดแตกต่างกันจะอยู่ภายใต้ระดับการวางแผน/กฎระเบียบ ในระดับที่ต่างกัน (เช่นเดียวกับระบบ พื้นที่น้อยกว่า 100 ไร่ และพื้นที่ 101 ไร่ขึ้นไป ที่ใช้กับพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมในที่ป่าสงวนแห่งชาติ)

ภาครัฐ

ตัวแทนภาครัฐเห็นด้วยกับทางเลือกที่ ๑ ในเรื่องการริเริ่มข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากที่ป่าสงวนแห่งชาติ) หมายความว่าตัวแทนภาครัฐที่แตกต่างกันหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานบนที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากที่ป่าสงวนแห่งชาติ) และตัวแทนภาครัฐเหล่านี้ ควรเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการนี้ [สันนิษฐานว่าพวกเขามีความสามารถที่จะทำได้] ตัวแทนภาครัฐสนับสนุนความเห็นที่ชัดเจนว่าขีดจำกัดของจำนวนพื้นที่ควรนำมาใช้ด้วย และควรถูกทำให้ชัดเจน ตัวแทนภาครัฐไม่สนับสนุนทางเลือกที่ ๒ ในเรื่องการริเริ่มข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อมในที่ดินเอกชน

ภาคประชาสังคม

ภาคประชาสังคมเห็นด้วยว่าควรมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม และระบบการจัดการด้านสังคมด้วย พวกเขาอยู่ระหว่างการพัฒนามาตรฐานการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นมาตรการภาคสมัครใจ พวกเขาสนับสนุนความจำเป็นสำหรับกฎระเบียบที่ดีขึ้น

ตารางที่ ๔.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
๑. กำหนดให้ผู้ประกอบการในที่ดินของรัฐ ทำการประเมินผลกระทบที่สำคัญ พัฒนาแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม และปรึกษาหารือกับสมาชิกชุมชนก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสวนป่าแห่งใหม่ ^๕ กฎระเบียบอาจรวมถึงข้อกำหนดสำหรับการจัดทำรายงานประจำปีหรือการประเมินโดยกรมป่าไม้/เจ้าพนักงานท้องถิ่น	ข้อดี: ระบบนี้ มีความคล้ายคลึงกับข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับที่ป่าสงวนแห่งชาติ และเป็นระบบที่คุ้นเคยสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐและบุคคลทั่วไป	ภาคเอกชน: ไม่มีข้อเสนอแนะ ภาครัฐ: การริเริ่มข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากที่ป่าสงวนแห่งชาติ) หมายความว่าตัวแทนภาครัฐที่แตกต่างกันหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานบนที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากที่ป่าสงวนแห่งชาติ) และตัวแทนภาครัฐเหล่านี้ ควรเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการนี้ ภาคประชาสังคม: เชื่อว่าจำเป็นสำหรับการมีกฎระเบียบที่ดีขึ้น ขณะนี้กำลังพัฒนาการจัดการหลักเกณฑ์การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยความสมัครใจ
๒. กำหนดให้การร้องขอให้ผู้ประกอบการในที่ดินเอกชน	ข้อดี: ระบบนี้ มีความคล้ายคลึงกับข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับที่ป่า	ภาคเอกชน: ไม่มีข้อเสนอแนะ

⁵ อาจอยู่ภายใต้การกำหนดกฎเกณฑ์ที่ระบุว่า โครงการที่มีขนาดแตกต่างกันจะอยู่ภายใต้ระดับการวางแผน/กฎระเบียบ ในระดับที่ต่างกัน (เช่นเดียวกับระบบ พื้นที่น้อยกว่า 100 ไร่ และพื้นที่ 101 ไร่ขึ้นไป ที่ใช้กับพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมในที่ป่าสงวนแห่งชาติ)

<p>ประเมินผลกระทบที่สำคัญ พัฒนาแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม และปรึกษาหารือกับสมาชิกชุมชนก่อนที่จะอนุญาตให้จัดตั้งสวนป่าแห่งใหม่ในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว (รวมถึงพื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ลาดชัน และพื้นที่ที่ใกล้ชิดกับที่ป่าสงวนแห่งชาติ และ ป่าอนุรักษ์^๖ กฎระเบียบอาจรวมถึงข้อกำหนดสำหรับการจัดทำรายงานประจำปีหรือการประเมินโดยกรมป่าไม้หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วย</p>	<p>สงวนแห่งชาติ และเป็นระบบที่คุ้นเคยสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐและบุคคลทั่วไป</p>	<p>ภาครัฐ: ไม่สนับสนุนการริเริ่มข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ประกอบการในที่ดินเอกชน</p> <p>ภาคประชาสังคม: เชื่อว่าจำเป็นสำหรับการมีกฎระเบียบที่ดีขึ้น ขณะนี้กำลังพัฒนาการจัดทำหลักเกณฑ์การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนโดยความสมัครใจ</p>
--	---	--

๔.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะกลาง, ๑-๒ ปี)

๑. สำหรับที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากที่ป่าสงวนแห่งชาติ) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการส่งเสริมให้พิจารณาว่าระดับของข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อมควรจะมีเหมาะสมสำหรับที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากที่ป่าสงวนแห่งชาติ) และข้อกำหนดนี้จะได้รับการบริหารอย่างไร การบริหารงานนี้ควรดำเนินการโดยตัวแทนรัฐที่หลากหลายทั้งหมดที่มีหน้าที่รับผิดชอบสำหรับที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากที่ป่าสงวนแห่งชาติ) ที่มีความสามารถที่จะบริหารกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม หรืออาจจะดีกว่าหรือไม่ หากการดำเนินงานนี้จะจัดสรรให้ตัวแทนที่เฉพาะเจาะจง
๒. สำหรับที่ดินเอกชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาข้อดีที่อาจเป็นไปได้ของข้อกำหนดการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมถึง โดยการทบทวนมาตรการที่เตรียมพร้อม โดยใช้อำนาจควบคุมแบบอื่น

⁶ อาจอยู่ภายใต้การกำหนดกฎเกณฑ์ที่ระบุว่า โครงการที่มีขนาดแตกต่างกันจะอยู่ภายใต้ระดับการวางแผน/กฎระเบียบ ในระดับที่ต่างกัน (เช่นเดียวกับระบบ พื้นที่น้อยกว่า 100 ไร่ และพื้นที่ 101 ไร่ขึ้นไป ที่ใช้กับพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมในที่ป่าสงวนแห่งชาติ)

กลุ่ม ข: ประเด็นอื่นๆ ที่ถูกหยิบยกขึ้นโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๕. การเข้าถึงที่ดิน/สิทธิการตัดโค่นไม้ที่ปลูกไว้ในที่ดินรัฐ (รวมถึง การกล่าวถึงป่าชุมชน ตามที่ร้องขอจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย)

๕.๑ ประเภทหัวข้อ

ปรับปรุงการเข้าถึงทรัพยากรป่าไม้อย่างเที่ยงธรรมและการสนองรับต่อ VPA

๕.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

ประเภทของสิทธิที่มีอยู่ในประเทศไทยที่เกี่ยวกับการเข้าถึง และ/หรือการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพื่อวัตถุประสงค์ในการอยู่อาศัย และ/หรือวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ ประเภทสิทธิเหล่านี้ รวมถึง (๑) สิทธิการใช้ที่ดินรัฐ (ป่าสงวนแห่งชาติ) (๒) สิทธิการใช้ที่ดินรัฐอื่นๆ (บริหารจัดการโดยตัวแทนภาครัฐต่างๆ) (๓) สิทธิการใช้ที่ดินเอกชน ไม่ว่าจะเป็สิทธิความเป็นเจ้าของหรือสิทธิการเช่า และ (๔) สิทธิในการเก็บหาของป่า (ไม่รวมถึงการตัดโค่นไม้) ในพื้นที่ป่าชุมชน ในอนาคตพระราชบัญญัติป่าชุมชนอาจได้รับการริเริ่มให้กลุ่มสามารถได้รับประโยชน์ในการตัดโค่นไม้ และสิทธิการจัดการพื้นที่ป่า จำนวนประเด็นที่ถูกยกขึ้นโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึง และ/หรือ การใช้ที่ดินเพื่อวัตถุประสงค์ในการอยู่อาศัย และ/หรือวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ ได้ถูกระบุไว้ด้านล่างนี้

ที่ดินรัฐ (ป่าสงวนแห่งชาติ)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รายงานว่ ข้อก้ำหนดเกี่ยวกับหลักฐาน (การอาศัยอยู่เป็นระยะเวลานาน) สำหรับการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์และอาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ยากเกินไปที่ชุมชนดั้งเดิมจะจัดให้ได้

สิทธิของผู้ประกอบการในการเข้าถึงที่ดินรัฐ (นอกเหนือจากที่ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าอนุรักษ์)

กระบวนการที่นำไปสู่การได้รับการอนุญาตภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความยุ่งยากและใช้เวลานาน

ป่าอนุรักษ์ (กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ก่อนที่จะประกาศเป็นเขตป่าอนุรักษ์)

สมาชิกชุมชนที่มีสิทธิตามจารีตประเพณีต้องการการรับรองสิทธิโดยรัฐ แต่กระบวนการดำเนินการใช้ระยะเวลานานเกินไป

การต่ออายุการเช่า – ป่าสงวนแห่งชาติ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการแก้ไขข้อห้ามในการต่ออายุ ส.ท.ก.

ป่าชุมชน

สำนักจัดการป่าชุมชนอยู่ระหว่างการพัฒนาแผนงานในการให้สิทธิ แก่ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้กับป่าสงวนแห่งชาติ และที่ดินรัฐอื่น

๕.๓ ทางเลือก/ความเห็น

ทางเลือก ๕ ข้อ ซึ่งถูกระบุไว้สำหรับช่องว่าง/ประเด็นปัญหาในหัวข้อนี้ (ดูตาราง ๕.๑ ด้านล่าง) รวมกับความเห็นเพิ่มเติมบางประเด็นที่เกี่ยวกับกระบวนการด้านป่าชุมชน ทางเลือกประกอบด้วย ทางเลือกที่ ๑ วางระเบียบที่เรียบง่ายแต่มีกระบวนการที่เข้มงวดเพียงพอ ซึ่งสมาชิกชุมชนดั้งเดิมจะสามารถขอหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์และอาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ (ผู้ซึ่งอาจไม่ได้รับเอกสารที่บันทึกไว้) ตามข้อก้ำหนดในเรื่องหลักฐานได้ง่ายยิ่งขึ้น ทางเลือกที่ ๒ วางระเบียบที่เรียบง่าย แต่มีกระบวนการที่เข้มงวดเพียงพอ ซึ่งผู้ยื่นคำขอจะสามารถขอรับสิทธิการใช้ที่ดินจากหน่วยงานรัฐตามข้อก้ำหนดในเรื่อง

หลักฐานได้ง่ายยิ่งขึ้น ทางเลือกที่ ๓ เร่งรัดกระบวนการขออนุญาตโดยกลุ่มคนที่เรียกร้องสิทธิตามจารีตประเพณีต่อพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีอยู่ก่อนการประกาศเป็นเขตป่าอนุรักษ์ และทางเลือกที่ ๔ พิจารณาการยกเลิกการห้ามต่ออายุ ส.ท.ก. (ที่ป่าสงวนแห่งชาติ) หรือการแทนที่สิทธิดังกล่าวนี้ด้วยสิทธิประเภทอื่น

ความเห็นในเรื่องกระบวนการด้านป่าชุมชนครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้ ความเห็น (๑) การอภิปรายควรมุ่งประเด็นในเรื่องการจัดสรรสิทธิการใช้ที่ป่าเสื่อมโทรมหรือที่ป่าเสื่อมสภาพ (ตัวอย่างเช่น สวนยาง) ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ความเห็น (๒) การขึ้นทะเบียนป่าชุมชน หากได้นำไปปฏิบัติแล้ว อาจช่วยให้ควบคุมการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมายได้ (โดยเฉพาะกับไม้ยางพารา) ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และอาจป้องกันการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมายไม่ให้เข้าสู่อุปทานไม้ของสหภาพยุโรป ความเห็น (๓) การขึ้นทะเบียนป่าชุมชนในอนาคตสามารถแก้ไขประเด็นปัญหาการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมาย และลบล้างความจำเป็นที่มุ่งเน้นอยู่ในขณะนี้ในเรื่องการควบคุมที่เข้มงวด และแนวทางที่ (๔) การรวมเอาข้อกำหนดสำหรับแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่จัดทำโดยกลุ่มคนที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนเข้าไว้ด้วย อาจช่วยให้แน่ใจถึงการจัดการที่เข้มแข็งของป่าชุมชน

ภาคเอกชน

ไม่มีข้อเสนอแนะในทางเลือกที่มีอยู่ในเวลานี้ สำหรับการอนุญาต/การต่ออายุ สิทธิการใช้ที่ดินที่แตกต่างกันตามประเภทของที่ดินรัฐ (ที่แยกต่างหากจากกระบวนการป่าชุมชน) แต่ได้กล่าวว่าหัวข้อป่าชุมชนเป็นหัวข้อที่ ‘สำคัญมาก’

ภาครัฐ

ไม่มีข้อเสนอแนะในทางเลือกที่มีอยู่ในเวลานี้ สำหรับการอนุญาต/การต่ออายุ สิทธิการใช้ที่ดินที่แตกต่างกันตามประเภทของที่ดินรัฐ (ที่แยกต่างหากจากกระบวนการป่าชุมชน) โดยชี้ให้เห็นว่าสนับสนุนการพัฒนากระบวนการร่างกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน หมายความว่ากฎหมายดังกล่าวจะให้แผนการจัดการป่าไม้ของแต่ละชุมชน ซึ่งกำหนดว่าการตัดโค่นไม้เพื่อขายจะได้รับอนุญาต สำหรับในพื้นที่ป่าชุมชน

ภาคประชาสังคม

ไม่มีข้อเสนอแนะในทางเลือกที่มีอยู่ในเวลานี้ สำหรับการอนุญาต/การต่ออายุ สิทธิการใช้ที่ดินที่แตกต่างกันตามประเภทของที่ดินรัฐ (ที่แยกต่างหากจากกระบวนการป่าชุมชน) ภาคประชาสังคมสนับสนุนกระบวนการเรื่องป่าชุมชน หมายความว่าสมาชิกชุมชนต้องการที่จะสามารถตัดโค่นไม้เพื่อการค้าได้

ตารางที่ ๕.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องการเข้าถึงที่ดิน/สิทธิการตัดโค่นไม้ที่ปลูกไว้ในที่ดินรัฐ

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
๑. วางระเบียบที่เรียบง่ายแต่มีกระบวนการที่เข้มงวดเพียงพอ ซึ่งสมาชิกชุมชนดั้งเดิมจะสามารถขอหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์และอาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ (ผู้ซึ่งอาจไม่ได้รับเอกสารที่บันทึกไว้) ตามข้อกำหนดในเรื่องหลักฐานได้ง่ายยิ่งขึ้น	ข้อดี: การมีระเบียบแบบแผนบนการใช้ที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวนี้ อาจลดความเสี่ยงในการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมายได้	

<p>๒. วางระเบียบที่เรียบง่าย แต่มีกระบวนการที่เข้มงวดเพียงพอ ซึ่งผู้ยื่นคำขอจะสามารถขอรับสิทธิการใช้ที่ดินจากหน่วยงานรัฐตามข้อกำหนดในเรื่องหลักฐานได้ง่ายยิ่งขึ้น</p>	<p>ข้อดี: อาจอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงที่ดินโดยกลุ่มคนที่ไร้ที่ดินทำกินเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการเกษตร</p>	
<p>๓. เร่งรัดกระบวนการขออนุญาตโดยกลุ่มคนที่เรียกร้องสิทธิตามจารีตประเพณีต่อพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีอยู่ก่อนการประกาศเป็นเขตป่าอนุรักษ์</p>	<p>ข้อดี: การมีระเบียบแบบแผนการใช้ที่ดินบนพื้นที่ดังกล่าวนี้ อาจลดความเสี่ยงในการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมายได้</p>	
<p>๔. พิจารณาต่ออายุ ส.ท.ก. (ที่ป่าสงวนแห่งชาติ) สำหรับผู้ปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมาย</p>	<p>ข้อดี: การแก้ไขข้อห้ามการต่ออายุ ส.ท.ก. อาจทำให้มีระเบียบแบบแผน (อีกครั้ง) ในการใช้ที่ดินและลดความเสี่ยงในการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมายได้</p>	
<p>๕. ความเห็นด้านป่าชุมชน</p> <p>(๑). การอภิปรายควรมุ่งประเด็นในเรื่องการจัดสรรสิทธิการใช้ที่ป่าเสื่อมโทรมหรือที่ป่าเสื่อมสภาพ (ตัวอย่างเช่น สวนยาง) ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ</p> <p>(๒). การขึ้นทะเบียนป่าชุมชน หากได้นำไปปฏิบัติแล้ว อาจช่วยให้ควบคุมการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมายได้ (โดยเฉพาะกับไม้ยางพารา) ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และอาจป้องกันการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมายไม่ให้เข้าสู่อุปทานไม้ของสหภาพยุโรป</p> <p>(๓). การขึ้นทะเบียนป่าชุมชนในอนาคตสามารถแก้ไขประเด็นปัญหาการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมาย และลบล้างความจำเป็นที่มุ่งเน้นอยู่ในขณะนี้ในเรื่องการควบคุมที่เข้มงวด</p> <p>(๔). การรวมเอาข้อกำหนดสำหรับแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมที่จัดทำโดยกลุ่มคนที่ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนเข้าไว้ด้วย อาจช่วยให้แน่ใจถึงการจัดการที่เข้มแข็งของป่าชุมชน</p>	<p>ข้อดี: กฎหมายเรื่องป่าชุมชนที่เสร็จสิ้นในท้ายที่สุด อาจทำให้เกิดแรงจูงใจต่อป่าชุมชนในการปลูกต้นไม้ และบำรุงรักษาป่า เช่นเดียวกับการจำหน่ายเพื่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับพื้นที่บริเวณนั้น</p> <p>ข้อดี: กฎหมายเรื่องป่าชุมชนที่เสร็จสิ้นในท้ายที่สุดอาจลดความเสี่ยงในการตัดโค่นไม้อย่างผิดกฎหมายได้ด้วย</p>	<p>ภาคเอกชน: พิจารณาว่าเรื่องนี้ ‘สำคัญมาก’</p> <p>ภาครัฐ: สนับสนุนการพัฒนากระบวนการร่างกฎหมายป่าชุมชน หมายความว่ากฎหมายดังกล่าวจะให้มีแผนการจัดการป่าไม้ของแต่ละชุมชน ซึ่งกำหนดว่าการตัดโค่นไม้เพื่อขายจะได้รับอนุญาต สำหรับในพื้นที่ป่าชุมชน</p> <p>ภาคประชาสังคม: สนับสนุนในเรื่องป่าชุมชน หมายความว่าพวกเขาต้องการที่จะสามารถตัดโค่นไม้เพื่อการค้าได้</p>

๕.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะกลาง, ๑-๒ ปี)

๑. เสนอแนะว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมองหาการพัฒนากระบวนการสำหรับการอนุญาต/ต่ออายุสิทธิการใช้ที่ดินรัฐ
๒. เสนอแนะว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรดำเนินการผลักดันร่างกฎหมายป่าชุมชนต่อไป

๖. การตัดโค่นไม้หวงห้ามบนที่ดินเอกชน

๖.๑ ประเภทหัวข้อ

ผลประโยชน์ของผู้ประกอบการ และ/หรือผู้มีอำนาจควบคุม เนื่องจากลดความยุ่งยากในการดำเนินงาน

๖.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

กฎหมายไทยกำหนดว่าผู้ประกอบการทุกรายต้องขอรับใบอนุญาตสำหรับการตัดโค่นไม้ ๑๘ ชนิดพันธุ์ที่ระบุว่าเป็น “ไม้หวงห้าม” (กำหนดไว้ในหัวข้อที่ ๓ ข้างต้น) ภายใต้มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ วัตถุประสงค์ดั้งเดิมของกฎระเบียบนี้คือการป้องกันชนิดพันธุ์ที่ระบุเป็นพันธุ์ไม้ท้องถิ่น ที่มีมูลค่าสูง และใกล้จะสูญพันธุ์ (ณ เวลาที่กฎระเบียบถูกเริ่มใช้บังคับ) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประเมินว่าผู้ประกอบการบนที่ดินเอกชนไม่ควรอยู่ภายใต้บทบัญญัติเรื่องไม้หวงห้าม (๑๘ ชนิดพันธุ์) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และสามารถจัดการที่ดินเอกชนได้ตามที่ต้องการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประเมินว่ารัฐบาลควรส่งเสริมการปลูกไม้ที่อยู่ในรายการไม้หวงห้าม โดยการแก้ไขมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ โดยยอมให้ผู้ประกอบการในที่ดินเอกชนตัดโค่นไม้สายพันธุ์ดังกล่าวได้อย่างเสรี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประเมินว่าข้อกำหนดเรื่องใบอนุญาตที่มีอยู่ในความเป็นจริงแล้วไม่เป็นการจูงใจให้ปลูกไม้ชนิดพันธุ์เหล่านี้

๖.๓ ทางเลือก/ความเห็น

ทางเลือกเพียงข้อเดียวเกี่ยวกับการแก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

ภาคเอกชน

สนับสนุนทางเลือกนี้

ภาครัฐ

สนับสนุนทางเลือกนี้

ภาคประชาสังคม

เสนอให้แก้ไขมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ไม่ว่าจะเป็น (๑) ยกเลิกกฎระเบียบเรื่องไม้หวงห้ามในที่ดินเอกชน

ตารางที่ ๖.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องการตัดโค่นไม้หวงห้ามบนที่ดินเอกชน

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
แก้ไขพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่า ไม่มีไม้ชนิดพันธุ์ใดในที่ดินเอกชนเป็นไม้หวงห้าม	ข้อดี: ให้ผู้ประกอบการในที่ดินเอกชนมีสิทธิในการจัดการไม้ของพวกเขา และเพื่อยืนยันหลักการเรื่องทรัพย์สินส่วนบุคคล	ภาคเอกชน: สนับสนุนทางเลือกนี้ ภาคประชาสังคม: สนับสนุนทางเลือกนี้ และยังเสนอให้แก้ไขมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ไม่ว่าจะเป็น (๑) ยกเลิก

	<p>ข้อดี: ยกเลิกบทบาทการควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่และเป็นการลดปัญหาเรื่องความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติงาน</p>	<p>กฎระเบียบเรื่องไม้หวงห้ามในที่ดินเอกชน หรือ (๒) จัดให้มีช้อยกเว้นสำหรับทั้งไม้ที่มีแหล่งที่มาจากที่ดินเอกชน และไม้ที่ปลูกในที่ดินที่เช่าโดยผู้ประกอบการภาคเอกชน</p> <p>ภาครัฐ สนับสนุนทางเลือกนี้</p>
--	--	---

๖.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะกลาง, ๑-๒ ปี)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีการส่งเสริมให้พิจารณาแก้ไขมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔

๗. การส่งออกไม้ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์

๗.๑ ประเภทหัวข้อ

ปรับปรุงโอกาส และ/หรือ ความสามารถในการหารายได้ สำหรับภาคเอกชนให้ดีขึ้น ทำให้ต่อไปเป็นที่ยอมรับของ VPA

๗.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการที่จะสามารถส่งออกไม้ทุกชนิดพันธุ์ที่เป็นไม้เศรษฐกิจและมูลค่าสูง (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม้สัก) ในรูปของไม้ซุงและไม้แปรรูป สิทธิการส่งออกดังกล่าวนี้ ปัจจุบันสงวนไว้สำหรับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเชื่อว่าผู้ประกอบการเอกชนควรจะสามารถส่งออกไม้ทุกชนิดพันธุ์ที่เป็นไม้เศรษฐกิจและมูลค่าสูง (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม้สัก) ในรูปของไม้ซุงและไม้แปรรูปได้ด้วย ปัจจุบันผู้ประกอบการเอกชน (ซึ่งมีใบอนุญาตส่งออก) สามารถส่งออกได้เพียง ไม้ยางพารา ไม้สน และไม้จากสวนป่า (ยกเว้นไม้สัก) เท่านั้น

๗.๓ ทางเลือก/ความเห็น

ความเห็นเพียงข้อเดียวเกี่ยวกับอุตสาหกรรมไม้สักภายในประเทศ น่าจะได้รับประโยชน์จากการแก้ไขกฎหมายที่จำกัดสิทธิในการส่งออกไม้สักในรูปของไม้ซุงและไม้แปรรูปที่ให้สิทธิเฉพาะ อ.อ.ป.

ภาคเอกชน

ควรยอมให้ส่งออกไม้ซุงและไม้แปรรูป ไม้ทุกชนิดพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่มาที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ภาครัฐ

ต้องการให้กฎหมายนี้มีความผ่อนปรน เพราะว่ามีบางชนิดพันธุ์ไม้ไม่สามารถขายภายในประเทศได้เนื่องจากไม่มีความต้องการภายในประเทศ

ภาคประชาสังคม

ไม่มีข้อเสนอแนะ

ตารางที่ ๗.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องการส่งออกไม้ที่ยังไม่ผ่านกระบวนการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
อุตสาหกรรมไม้สักภายในประเทศ น่าจะได้รับประโยชน์จากการแก้ไขกฎหมายที่จำกัดสิทธิในการส่งออกไม้สักในรูปของไม้ซุงและไม้แปรรูปที่ให้สิทธิเฉพาะ อ.อ.ป.	ตามหัวข้อทางเลือก/ความเห็น	ภาคเอกชน: ควรยอมให้ส่งออกไม้ซุงและไม้แปรรูป ไม้ทุกชนิดพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่มาที่ถูกต้องตามกฎหมาย ภาครัฐ: ต้องการให้กฎหมายนี้มีความผ่อนปรน เพราะว่ามีบางชนิดพันธุ์ไม้ไม่สามารถขายภายในประเทศได้เนื่องจากไม่มีความต้องการภายในประเทศ

ภาคประชาสังคม: ไม่มีข้อเสนอแนะ

๗.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะเวลาปานกลาง, ๑-๒ ปี)

แนะนำให้เริ่มต้นพัฒนาหัวข้อนี้ โดยการรวบรวมข้อมูลจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับหลักการเรื่องการห้าม (ยกเว้น อ.อ.ป.) ส่งออกไม้สักและชนิดพันธุ์อื่นๆ ในรูปของไม้ซุงและไม้แปรรูป

๘. อัตราศุลกากร การส่งออก ไม้ซุงและ ไม้แปรรูป

๘.๑ ประเภทหัวข้อ

ปรับปรุงโอกาส และ/หรือ ความสามารถในการหารายได้ สำหรับภาคเอกชนให้ดีขึ้น ทำให้ต่อไปเป็นที่ยอมรับของ VPA

๘.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

ภายใต้พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ อัตราศุลกากรที่ใช้กับไม้ซุงและไม้แปรรูปในปัจจุบัน คือ ๔๐% ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอให้ลดอัตราศุลกากรจาก ๔๐% เหลือ ๐% เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้

๘.๓ ทางเลือก/ความเห็น/ข้อเสนอแนะ

ภาคเอกชนเชื่อว่าอัตราศุลกากรนี้ควรต้องลดลงเพื่อที่จะปรับปรุงให้มีความสามารถในการแข่งขันทางการค้าที่ดีขึ้น ตามที่สรุปไว้ในตารางที่ ๑๑.๑ ด้านล่าง อันเป็นการเสนอแนะถึง (๑) การทำวิจัยซึ่งได้ทำขึ้นเพื่อศึกษาเหตุผลในการคงไว้ซึ่งอัตราศุลกากรที่ ๔๐% และ (๒) การขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ระบุไว้สำหรับการคงไว้ซึ่งอัตราศุลกากรที่ ๔๐% โดยอาจให้ความสำคัญในการศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ด้วยการเปรียบเทียบภาคส่วนการทำไม้ เพื่อที่จะระบุถึงข้อดีและข้อเสียของการคงไว้/การลดอัตราศุลกากร

ยังไม่ได้รับทราบมุมมองจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น

ตารางที่ ๘.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องอัตราศุลกากร การส่งออก ไม้ซุงและ ไม้แปรรูป

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
๑. ลดอัตราศุลกากรตามที่เสนอโดยภาคเอกชน	ข้อดี: ทำให้ผู้ส่งออกไทย มีความสามารถในการแข่งขันทางการค้ามากขึ้น ข้อเสีย: อาจทำให้รายได้ของรัฐลดลง	ภาคเอกชน: เห็นด้วยกับทางเลือกนี้
๒. แนะนำให้ทำการศึกษาวิจัยถึงเหตุสำหรับการคงไว้ซึ่งอัตราศุลกากร ไม้ที่อัตราปัจจุบัน	ข้อดี: จัดให้มีรายละเอียดในหลักการพื้นฐานของอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และอัตราศุลกากรที่เป็นผลลัพธ์จากการวิจัย	
๓. ขึ้นอยู่กับเหตุผลในการคงอัตราศุลกากรไว้ที่ ๔๐% ซึ่งอาจอาจให้ความสำคัญในการศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ด้วยการเปรียบเทียบภาคส่วนการทำไม้ เพื่อที่จะระบุถึงข้อดีและ	ข้อดี: เพื่อจัดทำข้อมูลที่เป็นปัจจุบันในระดับอัตราภาษีในบริบทอื่นที่เทียบเท่ากัน และเพื่อแจ้งให้ทราบถึงหลักการพื้นฐาน สำหรับการพิจารณาตัดสินใจ	

ข้อเสียของการคงไว้/การลด
ของอัตราศุลกากร

๘.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะเวลาปานกลาง, ๑-๒ ปี)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการสนับสนุนให้ทำการศึกษาวิจัยถึงเหตุผลว่าเหตุใดอัตราศุลกากรจึงเป็นอัตราที่เป็นอยู่ และทำการประเมินถึงข้อดีในการลดอัตราศุลกากร

๙. พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ (กระบวนการผลิตไม้ที่มีแหล่งที่มาจากสวนป่าอื่น ที่ไม่มีใบอนุญาต)

๙.๑ ประเภทหัวข้อ

ผลประโยชน์ของผู้ประกอบการ และ/หรือผู้มีอำนาจควบคุม เนื่องจากลดความยุ่งยากในการดำเนินงาน

๙.๒ สถานการณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบันภายใต้มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ทำสวนป่า (ผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนสวนป่า) สามารถแปรรูปไม้ ภายในบริเวณสวนป่าได้หากไม้ที่ทำการแปรรูปนั้นมีแหล่งที่มาจากสวนป่าแปลงเดียวกันนี้ ใบอนุญาตที่กำหนดไว้ในกรณีนี้คือใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อการแปรรูปไม้ ออกโดยนายทะเบียนสวนป่า และขั้นตอนในการขอใบอนุญาตไม่ยุ่งยาก ในทางตรงกันข้าม ผู้ทำสวนป่าที่ประสงค์จะแปรรูปไม้บนที่สวนป่าของตนเอง ซึ่งเป็นไม้ที่มาจากสวนป่าแปลงอื่น (ไม่ว่าจะเป็นสวนป่าแปลงอื่นซึ่งเป็นของผู้ประกอบการเดียวกัน หรือสวนป่าของผู้ประกอบการรายอื่น) จำเป็นต้องมีใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เพื่อการแปรรูปไม้ด้วย

ขั้นตอนสำหรับการขอใบอนุญาตแปรรูปไม้ตาม พรบ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ มีความยุ่งยาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอว่าใบอนุญาตซึ่งออกภายใต้มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ควรครอบคลุมถึงการแปรรูปไม้ที่มีแหล่งที่มาจากสวนป่าอื่นได้ด้วย

๙.๓ ทางเลือก/ความเห็น

ทางเลือก ๑ ข้อ (ซึ่งสรุปไว้ในตารางที่ ๑๐.๑ ด้านล่าง) ซึ่งถูกระบุไว้สำหรับช่องว่าง/ประเด็นปัญหาในหัวข้อนี้ ตั้งอยู่บนความพึงพอใจที่สื่อสารโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระหว่างการประชุมที่จัดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (ดูจากชื่อหัวข้อ ๑๐ ข้างบน) ว่าพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ควรได้รับการแก้ไขให้ใบอนุญาตของผู้ทำสวนป่าในการดำเนินการวิถีเกี่ยวกับไม้ (แปรรูป) ที่มีแหล่งที่มาจากสวนป่าอื่น ไม่ต้องมีข้อกำหนดในการขอใบอนุญาตแปรรูปไม้จากกรมป่าไม้เพิ่มอีก อย่างไรก็ตาม เมื่อเร็วๆ นี้ (ในการประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๙) ผู้ประกอบการรายเล็ก (โดยตัวแทนของภาคประชาสังคม) ชี้ว่ามีความต้องการที่จะให้มีกฎระเบียบที่ยอมให้กลุ่มหรือสมาคมของผู้ทำสวนป่ารายเล็ก ในการที่จะดำเนินการในสถานประกอบการหรือโรงงานที่เป็นศูนย์กลางของกลุ่มหรือสมาคม ซึ่งผู้ทำสวนป่าแต่ละราย (ยกตัวอย่างเช่น สมาชิกของกลุ่ม) สามารถดำเนินการแปรรูปไม้ซึ่งพวกเขาหามาได้จากสวนป่าของผู้ทำสวนป่าแต่ละรายนั้น

ภาคเอกชน

ผู้ประกอบการภาคเอกชน (รายใหญ่) ไม่กังวลเกี่ยวกับหัวข้อนี้ ประเด็นนี้ถูกยกขึ้นโดยผู้ประกอบการรายเล็ก (ดู ภาคประชาสังคม ด้านล่าง)

ภาครัฐ

เห็นว่าควรมีมาตรการที่รอบคอบรัดกุมและสามารถดำเนินการได้จริง

ภาคประชาสังคม

ภาคประชาสังคมต้องการให้กฎระเบียบได้รับการจัดการปรับปรุง โดยยอมให้กลุ่มหรือสมาคมของผู้ทำสวนป่ารายเล็ก ในการที่จะดำเนินการในสถานประกอบการหรือโรงงานที่เป็นศูนย์กลางของกลุ่มหรือสมาคม ซึ่งผู้ทำสวนป่าแต่ละราย (ยกตัวอย่างเช่น สมาชิกของกลุ่ม) สามารถดำเนินการแปรรูปไม้ซึ่งพวกเขาหามาได้จากสวนป่าของผู้ทำสวนป่าแต่ละรายนั้น

ตารางที่ ๙.๑: ตารางสรุปทางเลือก/ความเห็น ในเรื่องพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ (กระบวนการผลิตไม้ที่มีแหล่งที่มาจากสวนป่าอื่น ที่ไม่มีใบอนุญาต)

ทางเลือก/ความเห็น	ระบุ ข้อดี/ข้อเสีย	มุมมอง (ตัวอย่างเช่น ภาครัฐ, ภาคประชาสังคม, ภาคเอกชน สหภาพยุโรป)
<p>แก้ไขพระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น (ให้ผู้ทำสวนป่าสามารถหาไม้ที่มีแหล่งที่มาจากสวนป่าอื่นได้ หรือรวมกลุ่มกันได้) ตามหลักฐานอื่นๆ ที่ได้จัดทำไว้ให้สามารถติดตามตรวจสอบได้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังถูกออกแบบมาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และดังนั้น ควรทำให้มีความยืดหยุ่นต่อผู้ประกอบการ</p>	<p>ข้อดี: ทำให้ลดภาระในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ และเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพ</p>	<p>ภาคเอกชน: ประกอบการภาคเอกชน (รายใหญ่) ไม่กังวลเกี่ยวกับหัวข้อนี้ประเด็นนี้ถูกยกขึ้นโดยผู้ประกอบการรายเล็ก (ดู ภาคประชาสังคม ด้านล่าง)</p> <p>ภาครัฐ: เห็นว่าควรมีมาตรการที่รอบคอบรัดกุมและสามารถดำเนินการได้จริง</p> <p>ภาคประชาสังคม: ภาคประชาสังคมต้องการให้กฎระเบียบได้รับการจัดการปรับปรุง โดยให้ยอมให้กลุ่มหรือสมาคมของผู้ทำสวนป่ารายเล็ก ในการที่จะดำเนินการในสถานประกอบการหรือโรงงานที่เป็นศูนย์กลางของกลุ่มหรือสมาคม ซึ่งผู้ทำสวนป่าแต่ละราย (ยกตัวอย่างเช่น สมาชิกของกลุ่ม) สามารถดำเนินการแปรรูปไม้ซึ่งพวกเขาหามาได้จากสวนป่าของผู้ทำสวนป่าแต่ละรายนั้น</p>

๙.๔ ข้อเสนอแนะในด้านกระบวนการ และ/หรือ ขั้นตอนต่อไป (ในระยะกลาง, ๑-๒ ปี)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดมีการสนับสนุนให้พิจารณาผลประโยชน์ของการที่ระบบถูกทำให้ง่ายขึ้น สำหรับการวางระเบียบให้กระบวนการผลิตของไม้ที่มีแหล่งที่มาจากสวนป่า